

va intuir, fonamentar i publicar M-Lübke (com a conclusió provisional), veg. *DECat* II, 228, n. 12. I aquest article de l'obra present aporta una confirmació de la gran extensió prèvia de la variant BERTI-: fins al baix Llobregat, que fins ara només havíem constatat fins a alguns punts d'Aragó, de Santander i de Savoia.

¹ De tota manera tenim informació documental suficient per decidir que la forma originària fou *Verç* o *Berç*, i que *Vern* és degut a una etim. pop. ben natural: majorment si el poble tingué la sensació que *des vers* era una pron. descuidada de *des verns* 'dels verns' amb la *n* a penes audible en aquesta combinació i la *-s* en ús intermitent —plural o no— com en l'ambivalent *es* article.

DEU, BENI—

Partida del terme de Cocentaina (xxxiv, 25.20).

ETIM. Possiblement de l'àrab *beni Dâ(ü)ud* 'fills de David'. J. F. C.

DEULA

Dèula, partida del terme de Crevillent (Baix Vinalopó) (xxxix, 146.13).

La Dèula, recollit a Novelda, pot ser prolongació del mateix NL (xxxv, 55.7). Segons escriu M.ª J. Navarro (1995), aquesta és a la Rambla del Vinalopó: serien dos llocs separats i es pron. amb *é* [?].

Dèula, partida del terme de Serra de la Calderona (xxx, 59.18).

ETIM. De l'àrab *dâwla* 'cercle', probablement en l'acc. 'torn, tanda de reg'. J. F. C.

DEVÈS, DEVESA

El Devès i *Cortal del Devès*, partides del terme de Cameles (Rosselló) (xxvii, 50.3; 52.4).

El Devès, partida del terme de Dorres (Alta Cerdanya) (xxiii, 98.10).

Del ll. DEFENSUS, -A, participi de DEFENDERE, en el sentit de 'prohibit, d'utilització reservada', del femení del qual ve el cat. *devesa* (*DECat* III, 43a35, 42b48. 40 43a10). De formes mossàrabs, amb *-o* i canvi de *-z* en *-r* sembla que vénen:

Can Devèro, partida del terme de Binissalem (Mallorca) (xl, 42.4; Mapa Mascaró 18D8).

Ses Deveres, partida del terme de Selva (Mallorca) (xl, 62.18; Mapa Mascaró 18B8).

Palau-Devesa. NL antic del terme de Rocafort i el Pont de Vilomara (Bages), documentat en els Ss. XII-XIII, en les llistes de parròquies del bisbat de Vic (número 81), publicades per Mn. A. Pladevall, en les formes *Palacio de veza*, *Palacio deveca* i *Palacio de vecha*.

Es coneix que la grafia *-ca/-cha* deu ser mera variant gràfica de *ça*, grafia imperfecta de *-za* de l'altre doc.; tot plegat deu venir de *Palaza-Devesa* provinent de PALATIA DEFENSA 'palaus defensats', amb metaplasme; *Palaza-*, forma isolada, fou substituït pel corrent *Palaz > Palau*. J. F. C.

DEVODES, Fonts ~

Possessions antigues de Sant Pere de Roda (Alt Em-

podrà) documentades: *fontes de Devotas* a. 982 i 990, i *fontes de Bevotis* a. 974 (Carreras Candi, *Misc. Hist. Cat.*, 928, 942, 906) que cal esmenar en *Devotis*.

De FONTES DEVOTAS 'fonts consagrades —a un sant, o al culte—', probablement al del famós monestir; cf. ross. *una devota* 'una ermita' (*DECat* ix, 404a11, cf. 3 ss.).

DIANA

Despoblat del municipi de Sant Jordi Desvalls (Gironès).

PRON. MOD.: *diána*, oït per Casac. (c. 1920) a Parlavà i a Vilopriu.

DOC. ANT. *Locus de Diana* que figura citat junt amb Sant Jordi Desvalls i Sobrànigues l'any 1316 (Alsius, *Nomenclátor*, p. 208).

ETIM. La mansió romana anomenada DECIANA per la taula de Peutinger i DITIANA per l'anònim de Ravenna, situada en la via romana *Gerunda-Narbo* (i que els erudits antics identificaven, sense cap fonament lingüístic, amb *Diana* del Gironès; veg. Alsius, p. 134, Botet, GGC, i Aebischer, *Top.*, p. 86). L'evolució fonètica seria, doncs: DITIANA > *Dí(z)ana* > *Diana*. (VILLA) DITIANA és un derivat normal del NP llatí DITUS (Schulze, 32, 38, 43).

És impossible segons la fonètica catalana que vingui de *Decius* (cǎ dóna ç), o de *Disius*, alternatives ferides per Aebischer; i innecessari perquè *Ditus* està ben documentat en fonts romanes i com a cap de la família antroponímica *Dito*, *Ditionis*, *Ditica* (tots en Schulze), mots idèntics, en el fons, amb el ll. *dives*, *divitis* 'ric', variant *dītis*. J. F. C.

DITXÓS, Font ~

Font del terme de la Serra d'En Galceran (Alt Maestrat) (xxviii, 160.15).

És increïble que això sigui un castellanisme (de *dichoso*) no sols perquè és un lloc tan muntanyenc i lluny d'Aragó, sinó perquè llavors seria femení **F. Dichosa*. Com que deu ser nom d'herència mossàrab, on cǎ dóna çē, ens veiem induïts a admetre que és un compost amb *dōce*, el mot pre-romà que ha donat el cat. *la deu*.

És raonable pel significat una combinació FONTE DŌCIS 'font de la deu', en genitiu, que hauria donat *font doçes*; i també es pot esperar que passés a *f. dóços*, car aquestes assimilacions són normals en fonètica mossàrab (*do kulo* per *de culo* en Abencuzman); i si llavors s'hagués traslladat l'accent, ja era fàcil el canvi en *deçós* i *diçós*; a aquest trasllat no s'hi veu altra explicació que suposar alteració per la idea de *font de jos* 'font d'avall' (DEORSUS); i realment es veu que aquesta font raja a prop (sens dubte, sota) d'un turó: el que ha donat nom al Pont de *Peal* < PODIUM ALTUM, nom recollit allí al costat (xxviii, 60.13).

Encara que *dōce* 'deu' és un mot pre-romà freqüent només en la toponímia del Principat, no manca algu-